

Til: Energinet – Myndigheden

Af: Dansk Fjernvarme - KIB

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

30. oktober 2018
Side 1/3

HØRINBSBIDRAG ANGÅENDE SYSTEMFORSVARSYDELSESLEVERANDØR OG SYSTEMGENOPRETTelsesYDELSESLEVERANDØR

Dansk Fjernvarme afgiver høringssvar på vegne af omkring 400 fjernvarmeselskaber, der bl.a. også ejer og driver store centrale kraftvarmeverker såvel som mindre og små decentrale kraftvarmeverker. Dertil kommer, at der er installeret omkring 850 MW_{el} elkedler i tilknytning til kraftvarmeverker med henblik på levering af fjernvarme. Kapaciteten af el-drevne varmepumper i fjernvarmesektoren er ikke så stor endnu, kun omkring 20-25 MW_{el}, men forventes at stige betydeligt i de kommende år.

Fjernvarmeforsyningen er, som det moderne samfund i øvrigt, afhængig af en intakt elforsyning med høj forsyningssikkerhed, da driften af fjernvarmesystemet kræver stabil elforverance. Derfor bidrager sektoren gerne til disse forhold.

Indledningsvis vil vi fra Dansk Fjernvarme gerne fastslå, at elkedler og elvarmepumper direkte og indirekte med tilknytning til fjernvarmesektoren er meget velegnede enheder til afbrydelse og kan indgå i vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør. I en situation, hvor elsystemet har behov for aflastning er det helt oplagt at afbryde dette elforbrug før der sker afbrydelse af andet elforbrug. Der vil altid være mulighed for at fremskaffe varmen fra spidslastkedler og andre kilder til fortsat fjernvarmeforsyning.

Det skal dog understreges, at en elkedel typisk vil have under 500 driftstimer om året og meget afhængig af elprisen i spotmarkedet eller bud i markedet for regulerkraft.

Til brug for at reducere elforbruget (opregulering) er det derfor ikke sikkert at elkedlerne er tændt på tidspunktet for behovet. Derimod er elkedlerne særdeles velegnede til at øge elforbruget kortvarigt (nedregulering).

Varmepumper vil til gengæld være dimensioneret til at have mange årlige driftstimer, gerne over 6000 timer og vil derfor være velegnede til at blive afbrudt ved behov. Varmepumpens effektive virkningsgrad gør dog at el-effekten til afbrydelse er en del mindre end for elkedlerne.

Dansk Fjernvarme vil gerne understrege, at uanset de nye regler, som sat i høring, så er det vores opfattelse, at aftaler omfattet af vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør ikke kun skal være mellem Energinet og det fjernvarmeværk, som ejer og driver ressourcen.

Forholdene er nemlig således, at fjernvarmeværket som udgangspunkt har aftale med en balanceansvarlig om forvaltningen af enhederne i el-markederne. Der må derfor være et kommunikationssystem, som gør det muligt at sende styresignaler og andet til de balanceansvarlige, da det i langt højere grad er dem, der har driften af elkedlerne og varmepumperne og sjældent fjernvarmeselskabet selv. Bl.a. vil døgnvagt og lignende være hos de balanceansvarlige.

Fjernvarmeværkerne ejer og driver langt hovedparten af kraftvarmekapaciteten i Danmark inkl. de centrale værker som Amagerværket, Nordjyllandsværket, Fynsværket, Rønneværket, Randersværket samt de decentrale værker fra Silkeborgværket ned til de mindste kraftvarmeenheder. Også disse enheder vil være til rådighed for aftaler inden for vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør.

Det må dog understreges, at i en kritisk situation, hvor der mangler energi eller effekt i el-systemet vil det være at foretrække at Energinet starter med at forbrugsaflaste gennem afbrydelse af elkedler og varmepumper frem for at beordre centrale eller decentrale kraftvarmeværker til omkostningstung drift med forbrug af brændsler osv.

Elkedler er installeret i henhold til elpatronloven, hvilket medfører at de står på kraftvarmeværker og ikke ude i selve fjernvarmesystemet. Det giver enkelte steder anledning til situationer, hvor kraftvarmeværket kan have anden ejer end fjernvarmeselskabet. Som eksempel kan nævnes Studstrupværket, der er ejet af Ørsted. På værket er installeret 2 stk. 40 MW elkedler af fjernvarmeselskabet Affald Varme Aarhus. Fysisk står de på værket, da Elpatronloven ikke tillader at elkedlerne er installeret ude i fjernvarmesystemet. Elteknisk er de tilsluttet det overordnede elsystem. For elforbindelserne (150 kV og 60 kV) på Studstrupværket gælder der imidlertid det særlige forhold, at 150 kV forbindelsen ikke er ejet af Energinet, selvom det er over 100 kV, men derimod har status af generatortfødeledning for det Ørsted ejede Studstrupværk. Først i Energinets transmissionsstation Trige overgår ejerskabet til Energinet.

Disse forhold finder vi anledning til at påpege for at understrege, at trods det omfattende arbejde med udvikling af vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør, så kan der i en række situationer være anledning til at Energinet sikre fuldt overblik over, hvor elkedler er installeret, på hvilket spændingsniveau, i hvilke lokaliteter og med hvilke selskaber som ejer og drifter anlæggene.

Både for elkedler og for varmepumper, der er tilsluttet distributionssystemet (under 100 kV) gælder, at de for alt overvejende er tilsluttet som afbrydeligt forbrug. Det betyder at den lokale netvirksomhed har afstået fra en del af det normale nettilslutningsbidrag mod at have rådighed over enhederne i tilfælde af behov for afbrydelse.

Inden Energinet udmelder, hvilke enheder der skal være omfattet af vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør bør det afklares entydigt, hvorledes afbrydelse af varmepumper henholdsvis elkedler indgår i Energinet, henholdsvis netvirksomhedens beredskabsmulighed.

Dansk Fjernvarme har deltaget i de dialogmøder, som Energinet har afholdt angående vilkår og betingelser for at være systemforsvarsydelsesleverandør og systemgenoprettelsesydelsesleverandør. På møderne har vi påpeget det forhold, at såfremt Energinet udpeger en enhed til at indgå i systemforsvar eller systemgenoprettelse, da vil vores medlemmer selv sagt bidrage og reducere risikoen for at elsystemet kolliderer.

Der er dog anledning til bekymringer for, hvilke regler og omfattende vilkår der herefter skal gøres gældende for de udvalgte enheder. Det gælder alt fra cyber-sikkerhed på IKT-systemer til fysisk sikring af anlæg, bemanning, overvågning osv. Som nævnt foregår langt hovedparten af overvågningen i dag i henhold til elmarkederne af de balanceansvarlige. Hvis fjernvarmeselskaberne skal afholde investeringer eller have øget driftsudgifter som følge af at elkedler og eller varmepumper udpeges til at indgå i Energinets beredskab, så må der medfølge en betalingsplan. Der er ikke adgang til at fjernvarmeselskaberne kan afholde disse omkostninger som nødvendige omkostninger i henhold til Varmeforsyningsloven.

Dansk Fjernvarme opfordrer derfor til, at der aktivt vælges en administration, en regulering og en udmøntning, som ikke påtvinger fjernvarmeværker ekstra omkostninger. Alternativet vil nemlig være, at fjernvarmeselskaber afstår fra at investere i elkedler og varmepumper- og så får elsystemet ikke disse fremragende afbrydelige fleksible elforbrugende enheder integreret.